

Svar på Juha Järäs och 21 andra ledamöters motion: I Vanda bör det skapas en invånarbudget som motsvarar Åbomodellen – med en total budget på 2,8 miljoner

VD/12958/00.02.00.03/2022

RÅ/JP/EJ/EA

Juha Järä och 21 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Vanda bör det så snart som möjligt införas en liknande verksamhetsmodell som Åbos invånarbudget (asukasbudget), eller till och med en bättre utformad men motsvarande. Den här fullmäktigemotionen föreslår att målet för att börja med den ska vara från hösten 2024 till slutet av 2026, dvs. till att projekten och investeringarna blir färdiga. En treårsperiod skulle kunna vara en lämplig period för processen och den behöver inte nödvändigtvis begränsas till en enda mandatperiod, så länge man kan lita på att de vinnande projekten verkligen förverkligas enligt sina tidtabeller.

I Åbo tilldelas tio stadsdelar tre miljoner euro, vilket är 300 000 euro/område. Delaktigheten/deltagarsiffrorna och processerna har varit en stor framgångshistoria! Vanda har sju storområden. Den här fullmäktigemotionen föreslår att Vanda delar ut 2,8 miljoner till medborgarbudgeten ur sin budget. Summan per storområde skulle således vara 400 000 euro/område. Det här skulle vara en betydande förändring till det bättre jämfört med de nuvarande medborgarbudgetarna, som är betydligt mer begränsade på många sätt.

Det bästa av allt: ”hjulet behöver inte uppfinnas på nytt”. Vi tar modell av Åbo och naturligtvis också från annat håll där man ligger före Vanda i motsvarande frågor. Om Åbos modell för invånarbudget och genomförande av den kan man läsa under följande länkar:

[Turku Asukasbudjetti](#)

[Budgetfaser - Turku Asukasbudjetti](#)

Motiveringar:

Valdeltagandet i kommunalvalet i Vanda var chockerande lågt, 48,4%, i jämförelse med vad det var i hela landet. En av många allvarliga signaler om att beslutsprocessen och demokratin i Vanda åtminstone delvis är i kris. Varje politiker, tjänsteman... kommuninvånare, torde ha hört frasen: ”Det spelar ingen roll om jag röstar eller inte, de hjälper ändå inte...”

Det måste börja vidtas fler åtgärder som stärker tron på att kommuninvånarnas pengar används i högre grad och mer konkret än för närvarande på det sätt som kommuninvånarna önskar. På så sätt stärks tilltron till beslutsfattarna och tjänstemännen som förespråkare av kommuninvånarnas intressen. I medborgarbudgeteringen har kommuninvånarna makten och den stärker närdemokratin på ett konkret sätt. Processerna skulle ge upphov till de projekt och investeringar till rimliga priser i storområdena som områdena verkligen har behövt - kanske redan under en lång tid - men som inte kommit att bli skötta i de nuvarande beslutsprocesserna.

När den här modellen har införts också i Vanda kan man förvänta sig att detta också ökar röstningsintresset i kommunal-, landskaps-, riksdags-, Europaparlaments- och presidentvalen och ökar kommuninvånarnas tillfredsställelse, känsla av delaktighet och engagemang i kommunen. Den stöder till och med den förmåga att attrahera och hålla kvar kommuninvånare som Vanda har velat förbättra genom strategin.”

Stadsfullmäktige 14.11.2022 § 27

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

I programmet Delaktig i Vanda som stadsstyrelsen godkände 11.4.2022 är ett av de fem temana: Vi stärker delaktigheten i områdena. En av temats åtgärder är att göra medborgarbudgeten till en del av stadens fortlöpande verksamhet och utvidga den över verksamhetsområdesgränserna. Medborgarbudgetering har genomförts i Vanda inom ramen för programmet för positiv särbehandling (MEK) på stadsdelsnivå och man har fått goda erfarenheter av den. Resurserna för utvidgningen till stadsnivå har beretts under år 2022 och stadsfullmäktige har beslutat att i budgeten för 2023 lägga till en fast anställd personalresurs för att samordna budgeteringen. Dessutom har fullmäktige i de bindande målen förpliktat att medborgarbudgeten utvidgas till alla storområden.

Man har goda erfarenheter av MEK-programmets medborgarbudgetprocesser som riktlinjer för medborgarbudgeteringen i Vanda. Dessutom har man lärt sig och lagt märke till att Vandaborna vill delta i budgeteringen. Vid röstningen om medborgarbudgeten låg antalet personer som röstade i Mårtensdal och Håkansböle på motsvarande nivå som i de dåvarande jämförelsestäderna (Riihimäki, Lahti, Tammerfors, Åbo). Runt om i världen röstar 2–10 procent på medborgarbudgeten. I nästa omgång satsade man på att informera om budgeteringen i Havukoski, Västerkulla och Mikkola vilket också ledde till ett ökat antal personer som röstade. Jämfört med andra städer som deltar i medborgarbudgeteringen var procenten högre. Innan medborgarbudgeteringen inleddes i Myrbacka byttes det elektroniska systemet ut och samordningen av metoden överfördes från stadsmiljöns verksamhetsområde till stadskulturens delaktighetsteam. På grund av den diskontinuitet och kompetensförlust som eventuellt delvis berodde på att personer byttes ut var det procentuellt inte längre lika många personer som röstade, men man fick värdefulla uppgifter för framtida testning av det nya systemet.

2020–2021

Mårtensdal: 142 idéer, 226 röster, procentandel personer som röstade 1,8%

Håkansböle: 86 idéer, 368 röster, procentandel personer som röstade 3,2%

2021–2022

Havukoski 108 idéer, 318 röster, procentandel personer som röstade 3,8 %

Västerkulla 92 idéer, 162 röster, procentandel personer som röstade 2,9 %

Mikkola 77 idéer, 191 röster, procentandel personer som röstade 6,2 %

2022–2023

Myrbacka: 197 idéer, 242 röster, procentandel personer som röstade 1,4 %

Modellen för Vandas medborgarbudget kan inte direkt kopieras från en annan stad, eftersom det finns skillnader i organisationsstrukturerna och städernas förhållanden. Dessutom har Vanda ett sådant

nationellt unikt kunnande i att utnyttja medborgarbudgeten för att förebygga segregation som det inte lönar sig att förlora i stadsnivåprocessen.

Delaktighetsteamet som samordnar programmet Delaktig i Vanda ordnade den 24.1.2023 ett seminarium som sammankallades av stadsdirektören, där man inledde beredningen av en Vandamodell. Till seminariet inbjöds anställda och förtroendevalda i Vanda samt aktiva föreningar och invånare från Vanda samt kollegor från andra städer. Efter seminariet inledde en sektorsövergripande utvecklingsgrupp sitt arbete och som ett resultat av gruppens beredning kommer stadens ledningsgrupp att under senvåren eller försommaren fatta beslut om principerna för hur medborgarbudgeteringen genomförs i Vanda.

Projektleddningsgruppen behandlade vid sitt möte 7.12.2022 ett förslag om 1,2 miljoner euro som reserveras för genomförandet av medborgarbudgeteringen. Medborgarbudgeten kräver på grund av sin långfristiga karaktär att stadens politiska ledning förbinder sig. Invånarnas idéjakt och röstning om idéerna genomförs i allmänhet under en annan budgetperiod än förverkligandet av idéerna. Medborgarbudgeten kräver också engagemang och resurser från stadens verksamhetsområden för att ta fram röstnings- och genomförbara förslag bland invånarnas idéer, för att de vinnande idéerna ska förverkligas effektivt och för att så många invånare som möjligt har möjlighet till växelverkan och att växelverkan är övergripande. I och med att erfarenheten ökar kan man genom gemensam utveckling med medborgarbudgetmetoder inte bara spara resurser utan också öka invånarnas tillfredsställelse och delaktighet.

Medverkande budgetering är ett sätt att engagera stadsborna i stadens beslutsfattande. Vid sidan av medborgarbudgeten är det dock viktigt att också se till att stadsborna blir delaktiga och hörs under beredningen av hela stadens budget. För att genomföra detta kan man be till exempel elevkårer, ungdomsfullmäktige, regionala utvecklingsorgan och andra motsvarande aktörer att ta ställning till nästa års budget som är under beredning.

Stadsstyrelsen 27.3.2023 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Juha Järä och de 21 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsrådets förslag och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 24.4.2023 § 14

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga: Juha Järäs och 21 andra ledamöters undertecknade motion om att det i Vanda bör skapas en invånarbudget som motsvarar Åbomodellen – med en total budget på 2,8 miljoner

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Riikka Åstrand, biträdande stadsdirektör, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)